

Bemærkninger til forslaget

Med vedtagelsen af lov om ændring af automatiske reguleringsmekanismer i tilknytning til statens udgiftsbudget den 18. december 1986 fastlagdes, hvorledes en række offentlige ydelser fremover skal reguleres i takt med den forventede og faktiske prisudvikling. Reguleringen sikrer, at der efter overgangen til budgettering i løbende priser ikke sker forringelser af ordningernes realværdi.

For så vidt angår arbejdsløshedsdagpenge, efterløn og sygedagpenge indebar den tidligere gældende reguleringsmekanisme såvel en regulering efter prisudviklingen som en såkaldt »velstandsregulering« knyttet til lønudviklingen. Herigennem sikredes det, at de pågældende ydelser holdt takt med indtjeningen hos erhvervsaktive personer også i perioder, hvor lønnen steg mere end priserne. Stigende realløn på arbejdsmarkedet medførte således regulering af ydelserne og fastholdt derigennem graden af kompensation for »indkomstbortfald«.

Samtidig med den ændrede reguleringsmekanisme i tilknytning til de årlige finanslove var det hensigten at fastholde dette princip. Derfor indeholdt bemærkningerne til lovforslaget følgende hensigtserklæring: »I det omfang der er behov for at anlægge en bredere vurdering ved fastlæggelse af niveauet for enkelte ydelser, sker dette i de enkelte love. F.eks. påtænkes dagpengenes højeste beløb reguleret under hensyntagen til lønudviklingen, hvorved forsikringsprincippet fastholdes.«

Uanset denne hensigtserklæring lykkedes det imidlertid ikke at lovfæste forsikringsprincippet i forbindelse med den etablerede »forståelse« omkring FL 88. Nærværende beslutningsforslag sikrer derfor, at denne hensigt nu realiseres for så vidt angår arbejdsløshedsdagpenge, efterløn og sygedagpenge.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at dagpenge maksimum i overensstemmelse med »forsikringsprincippet« skal holde takt med den faktiske lønudvikling, således at kompensationen til arbejdsløse, efterlønsmodtagere og syge fortsat er knyttet til den indkomst, som falder bort. Stigende realløn på arbejdsmarkedet betyder, at den allerede indførte prisregulering ikke giver tilstrækkelig kompensation.

Faldende realløn fører til det modsatte resultat. Reallønsudviklingen kan imidlertid først gøres op, når finansåret er afsluttet og den faktiske lønudvikling dermed er kendt. Reguleringen kan derfor først ske efterfølgende. Den tager højde for en lønudvikling, som er sket, og har følgelig ikke afsmittende virkning.

Ud fra en økonomisk-statistisk vurdering må det besluttes, hvilket af de regelmæssigt offentliggjorte indeks for lønudviklingen man skal lægge til grund for reguleringen. Tal for lønudviklingen er tilgængelige med nogle måneders forsinkelse. Senest i løbet af april/maj måned vil det derfor være muligt at beregne den reallønsudvikling – dvs. lønudviklingen minus prisudviklingen – som har fundet sted inden for det netop afsluttede finansår. Som reguleringsgrundlag for udviklingen i lønnen anvendes årslønnen, idet timelønsudviklingen ud over den egentlige løn også rummer kompensation for nedsat arbejdstid. Som grundlag for prisudviklingen anvendes den forventede prisstigning indeholdt i det forudgående års finanslov, korregeret for den faktisk konstaterede prisudvikling. Det er således den samme prisudvikling som lægges til grund ved reallønsberegningen og ved de årlige finanslovsreguleringer.

Selve reguleringen for den konstaterede reallønsudvikling sker i forbindelse med den almindelige regulering af offentlige ydelser pr. 1. juli. En positiv reallønsudvikling i det foregående år indebærer, at satsene for arbejdsløshedsdagpenge, efterløn og sygedagpenge reguleres med en procentsats, som er tilsvarende højere end den, som fremgår af finansloven. Er reallønsudviklingen negativ, reduceres procentsatsen tilsvarende.

På denne måde sikres det, at ydelserne følger udviklingen i de erhvervsaktives realløn, hvorved man løbende fastholder forsikringsprincippet.